Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda", 30 Montgomery St Jersey City, N.J. 07302
Телефони (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXIX. Ч. 133. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 17-го ЛИПНЯ 1982 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JULY 17, 1982 No. 133. VOL. LXXXIX.

Лікарі запланували з'їзд у Сан Франсіско

Чикаго, Ілл. (Д-р В. Марчук). — Рішенням останнього з'їзду делегатів Українського Лікарського Товариства Північної Америки в липні 1981 року в Чикаго, Головна управа за ініціятивою новоствореного відділу УЛТПА в Каліфорнії, головою якого на цю каденцію є д-р Маркіян Тершаковець, запланували відбути 22-ий Науковий З'їзд в Сан Франсіско, Каліфорнія, в днях від 30-го вересня до 3-го жовтня 1982 року.

Це вперше в історії УЛТПА, Науковий З'їзд відбуватиметься на заході Америки, а саме в готелі Пасифік Пляза, 501 Пост вул., Сан Франсіско, Каліф.

Темою наукової частини будуть найновіші діягностичні й лікувальні засоби хвороб старших віком людей. Спеціяльно підібрані курси з тематикою геронтології триватимуть три і пів дня, зі спеціяльним наголосом для уваги практикуючого лікаря.

Створено Наукову комісію в складі: доктори Ігор Воєвідка, голова, Андрій Ріпецький, Василь Селезінка, Бронислав Горський, Богдан Дзьоба, Маріян Юзич, Ярослав Бандура і Орест Городиський.

Програмою провадитиме д-р І. Воєвідка. Доповідачами будуть спеціялісти різних ділянок медицини. На спеціяльну увагу заслуговують курси „наглої потреби".

Головна управа УЛТПА подає до відома, що цей ширший курс обіймає 12 годин категорії I Американської Медичної Асоціяції, з признанням в продовжуванні медичних студій лікарів. З науковими доповідями виступлять чисельні прелеґенти, більшість з них професори медичних факультетів з молодшого покоління лікарів. Серед них є доктори: Петро Чопівський, І. Воєвідка, Б. Дзьоба, Ігор Дробоцький, Никола Федушка, Б. Ґорський, М. Юзич, Леонід Каменецький, Володимир Лебедин, Роман Левицький, Ярослав Піколицький, Юрій Процик, Марія Процик, Василь Селезінка, Ярослав Сидорак, Александер Сивак, Марта Терлецька, Василь Трухлий, Валтер Юрій і інші.

Хвороби старших віком людей це дуже важлива ділянка медицини, бо вона займає багато уваги і активности в практиці лікарів, а особливо тепер коли пересічний вік людини значно продовжився і дальше продовжується. У зв'язку з цим виринають численні медичні проблеми, які вимагають спеціяльного знання, професійної компетенції у ставленні належних діягнозів і пристосуванні належних заходів терапії.

Українські лікарі — це не тільки професіоналісти, вони також громадські активісти і тісно пов'язані з проблемами українських громад на поселеннях. З'їзд цей буде мати також розвагову частину для членів та їх родин. Заплановані прогулки та розваги. Ділові справи Товариства, під проводом голови Головної управи д-ра Петра Моцюка будуть також насвітлені на вечірній сесії. Д-р Павло Пундій поінформує присутніх про архівництво Товариства.

В справі докладніших інформацій щодо З'їзду слід писати до:

I. Voyevidka, M.D.
UMANA P.O. Box 20261,
Reno, Nev. 89505.

Появився новий випуск списка політв'язнів СССР

Ню Йорк, Н. Й. (Н.Світлична). — Недавно в Бельгії вийшов з друку „Список політв'язнів СССР" за станом на 1-го травня 1982 року. Редактор-упорядник цього видання — недавній совєтський політв'язень, активний правозахисник Кронід Любарський. За фахом учений-астроном, він усі свої зусилля спрямував на боротьбу за людські права, сконцентрувавши ті зусилля на збирання, систематизацію й оприлюднення фактів порушення прав людини в Совєтському Союзі, зокрема, на вишукування й подання відомостей про політв'язнів.

Його інформаційний бюлетень „Вести из СССР", який виходить що два тижні протягом 4-ох років, є добрим джерелом для вивчення каральної системи в СССР та її жертв. Праця К. Любарського відзначається лаконічністю, точністю, оперативністю і об'єктивністю.

„Список політв'язнів СССР" за станом на 1-го травня 1982 року — це четвертий випуск, в якому враховано всі відомі зміни, які сталися від 1-го травня минулого року з особами, що перебувають у совєтських тюрмах, божевільнях, таборах і на засланні за свої переконання. В ньому подано більш або менш вичерпні біографічні відомості про 848 політв'язнів.

Редактор К. Любарський і видавець Антоні де Меус у передмові до 4-го випуску пишуть: „Загальноприйнятого визначення поняття „політв'язень" немає і, стосовно до цього списку, цей термін вживається лише умовно, за відсутністю краще загальновживаного терміну.

Більшу частину списка займають „в'язні сумління" як їх визначає Міжнародна Амнестія тобто особи, ув'язнені за виявлення своїх політичних, релігійних або національних переконань, які не застосували і не обстоювали насильства. В числі цих осіб також і ті, кого засуджено за завідомо сфабрикованими кримінальними звинуваченнями, але фактично позбавлено волі за їхні переконання.

Крім того, до списку включено також осіб, ув'язнених за дії, здійснені з політичних міркувань, але не пов'язані з насильством. Переважна більшість таких осіб самі себе розглядають як військовополонених, яких захопили під час військових дій проти окупаційної держави (наприклад, багато прибалтицьких або західньоукраїнських політв'язнів). Список не включає військових злочинців, засуджених за злочини людяности або інші злочини, що підпадають під дію правових норм, застосованих Нюрнберзьким трибуналом".

Як показує перший поверховий аналіз „Списка", з 848 названих у ньому при-

(Продовження на ст. 3)

ЗАХИЩАЮТЬ УКРАЇНСЬКУ МОВУ

Оттава, Онт. (ОУПС — УІБ). — Крім протестів і меморандумів у справі канадської „Мапи мов світу", що вийшла друком в Оттаві в 1981 році з викресленням української мови в СССР, з українського боку, в обороні української й інших „недоглянутих" мов на цій мапі виступили й не-українці. В листі до Комісії офіційних мов в Оттаві з 3-го травня 1982 року Польський науковий інститут у Канаді гостро скритикував „русифікаційну" практику Комісії. Раніше Польський канадський клюб в Оттаві, за підписом голови д-ра Ю. Корвіна, вислав комішенерові Максові Ялденові протестний меморандум, беручи в захист українську й інші мови на терені СССР, що їх представлено як російські на згаданій мапі. Як відомо, М. Ялден рішив виправити цю мапу мов.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ЖУРНАЛ ПИШЕ ПРО М. ПЛАХОТНЮКА

Ню Йорк, Н.Й. — В числі за липень-серпень 1982 року американський журнал „Фрідом ет Ішшю", у своєму додатку, помістив довшу статтю про д-ра Миколу Плахотнюка, українського лікаря та борця за національні і людські права в Україні, який провів майже десять літ в совєтських психіятричних в'язницях.

Правдоподібно стаття була поміщена в російському журналі „Короткі новини СССР", який видає російський дисидент д-р Кронід Любарський в Західній Німеччині. Статтю з російської мови переклала на англійську мову Людмила Торн, яка працює в редакції згаданого американського журналу.

Д-р Плахотнюк, народжений в 1936 році, закінчив київський медичний інститут, будучи визначним активістом комсомолу. Але скоро він попав в конфлікт з совєтською владою, коли він давав медичні виклади в українській мові і підписав петиції в обороні арештованих українських діячів в 1960-их роках.

Одного разу, коли сотні української молоді зібралися під пам'ятником Шевченка в Києві він гостро протестував, коли міліція арештувала чотирьох учасників Шевченківського Фестивалю. Плахотнюк тоді повів сотні молоді під будинок ЦК партії, домагаючись звільнення арештованих студентів. Вправді, голова ЦК наказав звільнити арештованих студентів, але казав арештувати Плахотнюка, якого обвинувачили в „антисовєтській агітації і пропаганді".

Тепер Плахотнюкові приписали „пияцтво і гомосексуалізм" і засудили на чотири роки примусових робіт в концтаборах.

Справа Плахотнюка підтверджує раніші звідомлення, що совєтські суди засуджують політичних в'язнів не за політичні „злочини", а за їм приписані кримінальні провини.

ТУСМ відбув З'їзд

Ню Йорк, Н.Й. (М.Скомська). — В суботу, 26-го червня ц.р. на оселі СУМ-А „Хортиця" в Клівленді відбувся 15-ий Крайовий з'їзд Товариства Української Студіюючої Молоді ім. Міхновського (ТУСМ) в ЗСА.

Звіти уступаючої Управи зосереджувалися над зовнішньою діяльністю в обороні Юрія Шухевича та інших українських політичних в'язнів, як також над ідеологічним вихованням членства, особливо зимовий семінар ТУСМ і СУМ.

До новообраної Управи вибрано на голову Ірину Халупу, абсольвентку Мотклер стейт коледжу. І. Халупа на тому самому університеті продовжує вищі студії на педагогічному факультеті. Вона рівнож є абсольвенткою Школи Українознавства в Пассейку, де вона тепер вчить, а також є довголітньою виховницею Осередку СУМ-А в Пассейку. Минулими роками вона також була членом Крайової управи ТУСМ.

Інші члени Управи: Микола Грицков'ян - заступник на схід, Мирося Лобур - заступник на захід, Марійка Скомська - кореспонденційна секретарка, Оленка Олесько - протоколова секретарка, Андрій Лопатинський — фінансовий референт, Михайло Галатин — референт зовнішніх зв'язків, Іра Фаріон - ідеологічна референтка, Іван Лещук - референт преси і інформації, Іван Качур - вільний член, Віктор Потапенко - вільний член; Контрольна комісія: Зенон Фарян - голова, Роман Гошовський — член, Марко Федорак - член; Товариський суд: Стефанія Грицков'ян - голова, Марта Лопатинська - член, Мирон Васлик - член.

Підкінець З'їзду М. Грицков'ян, студент при Сейнт Джанс університеті, виголосив доповідь на тему „Роля ТУСМ-у та українського студентства в минулому та майбутньому".

Підсумки З'їзду та намічений плян діяльности новообраної Управи подала І.Халупа у кінцевому слові на З'їзді. В своєму слові новообрана голова закликала членство до поширення діяльности, не задоволятися минулими успіхами але стриміти до здійснення майбутніх. З'їзд закрито відспіванням українського національного гимну.

Відбувся панел молоді

Аккорд, Н.Й. (ІМП). — В суботу, 10-го липня, тут на одумівській оселі „Київ" відбувся панель членів українських молодечих організацій на тему неспокою в українській громаді та його вплив на українські молодечі організації.

Панелістами були Іван Павленко, д-р Ігор Мірчук, інж. Олексій Пошиваник, д-р Любомир Романків та Андрій Шевченко. Модератором був проф. д-р Юрій Криволап.

І. Павленко зробив короткий підсумок подій за останні два роки та сучасний стан в українській громаді. Решта панелістів висловили свої думки щодо причин порушення спокою в українській громаді, вплив неспокою в громаді на молодечі організації та погляди поодиноких молодечих організацій на теперішній і майбутній стан української громади.

Після коротких доповідей слідували питання слухачів та поодиноких панелістів, а пізніше відповіді на питання. Панель тривав три і пів години.

ТПН В БОСТОНІ

Бостон, Масс. (В — УККА). — Заходом Комітету Поневолених Націй стейту Массачусетс, тут в суботу, 17-го липня, о годині 12-ій вполудне в залі Фенюїл, відбудеться відзначення Тижня Поневолених Народів. В програмі є передбачена молитва, читання прокламацій, короткі промови й мистецька програма. Молитву переведе єпископ Лоренс Райлі. Відповідні промови виголосять д-р Ева Т.Брантлі, професор міжнародного права у школі Флечер, і Стівен Ерлангер, заступник редактора закордонних вісток в газеті „Бостон Глоб". В мистецькій частині виступлять: співак Ян Мілюн, танцювальний гурток Осередку СУМА і в'єтнамський танцювальний гурток.

У неділю, 18-го липня, на розпорядження кардинала Гумберта Медейроса, архиєпископа Бостону, будуть відмовлені молитви в намірені поневолених народів у католицьких церквах бостонської архидієцезії. Молитви будуть також відмовлені у місцевих українських католицькій і православній церквах. Кардинал Медейрос прийняв на окремій авдієнції 10-го червня представників складових організацій Комітету Поневолених Націй. Представники розповіли кардиналові про теперішнє переслідування, передусім релігії в поневолених країнах, включно з Україною.

РЕПРЕЗЕНТАНТИ ПВО ПРИБУДУТЬ ДО ВАШІНҐТОНУ

Вашінгтон. — Щоденна американська преса надрукувала 15-го липня ц.р. інформацію про те, що З'єднані Стейти Америки погодилися видати візу для репрезентантів Палестинської Визвольної Організації, які в короткому часі прибудуть до Вашінгтону на розмови з урядовими особами. Цю інформацію спершу подав до відома колишній прем'єр-міністер в ливанському уряді Саеб Салям, який, до речі, є посередником у розмовах між американським висланником на Близький Схід Филипом Габібом і ПВО.

Згаданий ливанський політик заявив кореспондентам, що Калід Гассан, визначний лідер ПВО, поїде вновдозі в товаристві кількох інших осіб до Вашінгтону. Пізніше стало відомо, що Гассан прибуде до столиці ЗСА в товаристві міністра закордонних справ Сирії Абделя Галіма Каддама і принца Савдійської Арабії Файсаля.

К. Гассан є членом Центрального Комітету політичної партії Ель Фатаг, а в останньому часі він виконував ролю зв'язкового між ПВО і европейськими країнами. На запитання кореспондентів чи Гассан зустрінеться у Вашінгтоні з новоназначеним державним секретарем Джорджем Шулцом, Салям відповів, що така сугестія є „надто оптимістична", але нічого не можна виключати. Натомість він напевно зустрінеться з багатьма членами Сенату і Палати Репрезентантів.

Менахем Бегін, прем'єр-міністер ізраїльського уряду, заявив діячеві американського жидівства Говардові Сквадронові в Єрусалимі, що Ізраїль є готовий дати американському Урядові більше часу для полагодження справи евакуації ПВО. Також сенатор Чарлз Персі, республіканець з Іллиной заявив, що він довідався з „невтральних джерел", що ПВО є готова визнати за Ізраїлем право на існування.

Враховуючи позитивний для ПВО зворот у політиці, Ясір Арафат наказав своїм підлеглим цілковито припинити вогонь проти ізраїльтян в Ливані і серйозно шукати за мирною розв'язкою палестинського питання.

ІРАК ЗУПИНИВ НАСТУП ІРАНЦІВ

Вашінгтон. — Офіційні речники Уряду З'єднаних Стейтів Америки і військова розвідка інформують, що Іракові вдалося зупинити наступ іранської армії в південній частині країни, в недалекій відстані від військової пристані Базра, а в деяких місцях навіть пролامати лінію фронту і відсунути на кілька миль іранські частини.

Речники іракського уряду заявили у четвер, 15-го липня ц.р., що іранська армія втратила у цьому великому бою, який Ірак називає „головною контратакою", 3,729 своїх вояків. Очевидно, радіо з Теграну категорично заперечило інформації іракського уряду, називаючи їх „пропагандивним маневром призначеним на експорт".

Крім того закордонні кореспонденти інформують про великий повітряний бій іранських і іракських літаків, у якому були втрати по обидвох сторонах. Тут, подібно як у Ливані показалось, що совєтські джетові літаки типу МІГ-21 і 23 не витримують бою з американськими подібними джетами Фантом-16, які не тільки швидші за совєтські, але мають також більшу збройну потужність. Крім вже згаданої цифри загинувших вояків, Іран правдоподібно втратив досі 60 танків і 253 інших панцирних возів. Іран натомість цілий час обвинувачує іракські чинники, що вони займаються винищуванням цивільного іранського населення при допомозі війська і літаків, які безнастанно бомблять міста і населені пункти.

У Ню Йорку, в головній квартирі Об'єднаних Націй справу відновлення воєнних дій між Іраном і Іраком розглядала Рада Безпеки, а президент цієї Ради отримав уповноваження зустрітись з представниками обидвох сторін з намаганням добитися припинення боїв і започаткування переговорів з участю представників ОН. Також у Вашінгтоні йдуть наполегливі старання, щоб не дійшло до поширення воєнних дій на Близькому Сході, тим більше, що не полагоджена справа в Ливані і там також може дійти ще до воєнних дій.

Західні кореспонденти дуже рідко дістають дозвіл на відвідини прифронтової лінії, а всі їхні звідомлення з Ірану й Іраку стисло контролюються військовою цензурою. Одиноким меншбільш правдивим джерелом інформації є американські сателіти і радарні літаки АВАКС-и, які зібрані інформації передають до Пентагону, тому очі зацікавлених держав і засобів масової інформації звернені в першу чергу на столицю ЗСА.

Арабські країни, включно із Савдійською Арабією, заприязненою з Америкою країною, і Кувайтом, пожертвували досі для Іраку понад 20 більйонів долярів на закуп зброї переважно у Совєтському Союзі, який досі не зайняв ще виразного становища до відновлення війни між цими двома країнами, хоч сама масова доставка зброї до Іраку свідчить по якій стороні стоїть СССР, який, до речі, на льокальних війнах на Близькому Сході заробляє більйони долярів.

У світі

ПОІНФОРМОВАНІ ДЖЕРЕЛА У ВАШІНҐТОНІ твердять, що речники Адміністрації президента Роналда Реґена хочуть переконати Савдійську Арабію, щоб вона допомогла розв'язати проблему палестинських революціонерів і впливала на інші країни в цьому напрямі. Як відомо, у західній частині Бейруту, столиці Ливану, окруженій ізраїльським військом, знаходиться біля 6,000 вояків Палестинської Визвольної Організації і допоміжний персонал, разом приблизно 7,500 осіб, для яких ЗСА й інші країни намагаються знайти місце в арабських країнах. Ціж джерела кажуть, що Р.Реґен у листі до короля Савдійської Арабії Фагда написав, що Сирія повинна прийняти бодай більшу частину складу ПВО, бо вона ввесь час допомагала їм у численних протиізраїльських акціях раніше, які допровадили до військової інтервенції Ізраїля в Ливані.

ЮҐОСЛАВСЬКИЙ СУД ЗАСУДИВ 18-ох сербів на терміни ув'язнення від чотирьох до 15-ох років за „антинародну діяльність" і розпалювання пристрастей на національностевому тлі. Суд відбувся в Косово, частинно при закритих дверях. Прокуратор закинув підсудним, що вони на протязі 10-ох років займалися забороненою законом діяльністю, творили підпільні організації, ціллю яких було відірвання Сербії від югославської федерації і прилучення її до Албанії.

ЯСІР АРАФАТ Й ІНШІ ВИСОКІ РЕЧНИКИ Палестинської Визвольної Організації з великим задоволенням прийняли заяву новонайменованого державного секретаря Джорджа Шулца, яку він склав під час зізнання на сесії сенатської комісії для закордонних зв'язків, пропонуючи якнайскорше розв'язати палестинську проблему, без якої не буде миру на Близькому Сході. Лідери ПВО заявили, що новий зворот у закордонній політиці ЗСА у відношенні до палестинців треба тільки привітати.

ПРЕСОВЕ АГЕНТСТВО РОЙТЕРСА інформує з Брюсселю, що Совєтський Союз закінчує будову трьох нових ракетних платформ, з яких можна буде вистрілювати ракети середнього засягу СС-20, велика частина яких вже була раніше заінстальована в країнах Центральної Европи і на західних кордонах СССР. Кожна з цих платформ може помістити три ракети випосажені трьома нуклеарними головками. Речники НАТО заявили, що теперішній ракетний потенціял в Центральній Европі становить 432 ракети СС-20 середнього засягу з 1,026-ма нуклеарними головками. Згідно з опінією західних спеціялістів, будова цих ракетних платформ розпочалася ще в 1977 році. Ракети мають засяг 3,000 миль і можуть бути скеровані на бажану ціль у будь-якій частині Европи. Совєтське пресове агентство ТАСС заявило у зв'язку з цією інформацією НАТО, що вона є „безличною брехнею ворогів соціялізму".

ЧИСЛЕННІ ПОЛІТИЧНІ СПОСТЕРІГАЧІ звертають увагу, що зв'язки між Китайською Народною Республікою і Совєтським Союзом починають поправлятися. Ці прогнози вони базують на заявах деяких високих китайських речників, які в останньому часі навіть заговорили про потребу встановлення більш приязних відносин між країнами, в тому числі також країнами соціялізму. Як відомо, відносини між КНР і СССР були дуже напружені на протязі останніх 20-ох років, не зважаючи на те, що пропаґанда обидвох країн дуже часто поверталася до потреби відновлення приязні. Натомість дещо погіршились відносини між Пекіном і Вашінґтоном, — кажуть тіж політичні спостерігачі.

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА ПРОХАННЯ УРЯДУ З'єдинених Стейтів Америки й інтервенції самого президента Роналда Реґена під час його перебування в Бонні, банки Західньої Німеччини уділили для Совєтського Союзу 1,6 мільйона долярів кредитів на продовження будови газопроводу із Сибіру до Західньої Европи для достави природнього газу, на якому Совєтський Союз, на думку багатьох спеціялістів, не тільки заробить великі гроші, але збільшить тим свій політичний вплив на европейські країни. Президент банку, Фрідріх Крістіян, заявив під час свого перебування у Ленінґраді, де була підписана умова між згаданим банком і державним банком Совєтського Союзу, що Західня Европа вив'яжеться зі своїх зобов'язань щодо проєкту побудови газопроводу. Також багато інших західньонімецьких установ зацікавлені будовою, з надією зробити на тому великі гроші.

В Америці

ПІДОЗРІВАЮТЬ АНТИІЗРАЇЛЬСЬКИЙ „ЗАГОВІР" у платних оголошеннях, що появилися в кількох великих щоденниках Америки з засудом „безглуздої війни" в Ливані. Під тим оголошенням є підписані такі організації, як ЮНІСЕФ, „Амерікен френдс сервіс комміті", Американський Червоний Хрест, Церковна Світова Рада, „Кер" і Федерація для рятування дітей. Представники тих організацій твердять, що їх підписи були поміщені без їх дозволу. Це оголоцення коштувало 121,000 дол. Всі ці організації мають привілеї звільнення від податків і тому вони є стурбовані, що скаже тепер Податковий уряд.

КОНҐРЕСМЕН РОБЕРТ МІШЕЛ, республіканський провідник меншости в Палаті Репрезентантів, інтервеніював у президента Роналда Реґена в справі продовження договору про експорт американського збіжжа до СССР і щоб піднести квоту продажі при поновному підписанні го договору після 30-го вересня ц.р. Таке саме прохання до Президента передав секретар хліборобства Джан Блак, який сказав, що СССР терпітиме від катастрофального браку збіжжя з огляду на невдачні урожаї в останніх чотирьох роках.

ДОПОМІЖНІ ФОНДИ З УРЯДУ ДЛЯ ФАРМЕРІВ вже давно нервують законодавців і загально платників податків, які хотіли б , щоб Уряд зменшив дотації фармерам, або й зовсім стримав ці субсидії. Досі цього зменшення не добилися законодавці для фармерів, що вирощують збіжжя. Але для фармерів, що вирощують тютюн, вже Уряд не платитиме так багато допомоги, як досі. В середу, 14-го липня, Сенат ухвалив закон про значну редукцію федеральної допомоги тютюновим продуцентам. Закон ухвалено голосами 77 проти 17. Подібний законопроєкт ухвалила Палата Репрезентантів минулого місяця. Згідно з цими законопроєктами власники тютюнових плянтацій повинні вплачувати певну суму у спільний фонд допомоги тютюновим фармерам, якщо рік урожаю був добрий, щоб могти згодом користуватися з фонду, якщо буде поганий для урожаю рік. Фармери-вирощувачі тютюну будуть єдиною групою, що самі покриватимуть певну частину фонду допомоги серед всіх інших фармерів, бо всім іншим і надалі допомагатиме Уряд, від них самих не вимагаючи ніяких вплат до згаданого фонду.

ВІДОМИЙ З НЕДОБРОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ СЛАВИ Лав Канал біля Ніяґари-водопаду знову придатний для безпечного замешкання. Федеральна служба публічного здоров'я в середу, 14-го липня, оголосила про закінчення 10-річного досліджування отруйних індустріяльно-хемічних покидьків у цій околиці, через що тут було небезпечно деякий час проживати. Майже 300-сторінковий рапорт досить оптимістичний; він каже, що отруйні речовини тепер тут є в такій малій кількості, що вони вже не становлять загрози нікому.

СЕРЕД БАГАТЬОХ ЗАКОНІВ, що їх тепер інтенсивно підписує губернатор нюйоркського стейту Гю Кері (який не йде восени на перевибір, а відходить з цього найвищого в стейті посту на приватне прожива[illegible] а також закон про водіїв авт напідпит[illegible]гувати п'яних водіїв авт поліції можна було тільки на публічних дорогах, а тепер, починаючи з 1-го вересня, можна буде арештувати і водіїв, запідозрених в п'янстві, наприклад, на паркувальних площах, у скупченнях крамниць чи на бічних доріжках-під'їздах до великих шляхів. Серед інших законопроєктів, губернатор поклав своє вето на законопроєкт, яким дозволялося б поліційній спілці давати пожертви на політичні кампанії різним кандидатам. Таке вето губернатор вжив вже протягом шести років.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — $1.00. Make chek or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to: "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ місячно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City N.J. 07303

Двосічний терор

Існує двоякий терор — такий, що його стосує панівний режим супроти власних громадян, щоб втримуватись при владі в атмосфері страху, і такий, що ним користуються поярмлені народи у свому змаганні до волі. Ці обидва роди терору досвідчили на собі українські люди, обидва роди терору записані в історії України. І на наших очах продовжується терор в обидвох цих видах. У Советському Союзі й усіх інших комуністичних країнах, зокрема за панування генерала Ярузельского у Польщі, панівна там влада тримає громадян в атмосфері, створеній терористичними методами, — подібно діється і в авторитарних реакційних країнах, здебільша з генералами у державній верхівці, які привикли до командування, а не до співпраці на демократичній базі рівности всіх громадян. На наших очах продовжується боротьба Ізраїльської Республіканської Армії методами терору за з'єднання двох частин тієї поділеної країни. Продовжуються методи поліційного терористичного режиму в теократичній країні Ірану з аятоллами при владі, при чому в реакції опозиція воює також терористичними замахами проти видатних діячів режиму.

Проте терор таврований не тільки релігією, як неетичний засіб боротьби. Залишаючи на боці етику — політична доцільність методики терору дуже обмежена. Терором можна демонструвати свої змагання, акти терору можуть популяризувати дану ідею, вони можуть також підсилювати духа спротиву в рідному суспільстві, щоб воно не заснуло під ворожим правлінням. Але й тільки усього. Терором не можна здобути держави і наслідки терору такі, що спонукують до призадуми: чи варто його продовжувати з урахуванням практичного висліду.

Найбільш наявний актуальний приклад на Палестинській Визвольній Організації (ПВО), підпільно-революційній організації арабських втікачів з колишньої британської колонії Палестини, де у 1948 році проголошено державу Ізраїля. Кругло один мільйон тамошніх арабів рятувалися втечею з огорненої війною території, — з того одного мільйона розрослись уже чотири до п'ять мільйонів отих арабсько-палестинських ізгоїв, які позбавлені батьківщини довгі роки жили у шатрах, здані на ласку допомоги Об'єднаних Націй, — опісля в границях Йорданії, в останніх роках на території теж арабської країни Ливану. Палестинська Визвольна Організація здобула собі розголос у всьому світі своїми актами терору, зверненого проти Ізраїля й ізраїльців скрізь по світу — найголовніший відгомін мало вбивство цілої ізраїльської спортової дружини на Олімпійських ігрищах у Мюнхені в Західній Німеччині.

Ця вперта й послідовна терористична акція Палестинської Визвольної Організації мала той поважний успіх, що Генеральна Асамблея Об'єднаних Націй влаштувала овацію її лідерові Яссерові Арафатові і допустила репрезентанта ПВО як постійного обсерватора до Об'єднаних Націй. Проте у реальній дійсності палестинські араби далі були і є бездержавними мешканцями в Ізраїлі, на окупованому Ізраїлем західньому березі Йордану, у смузі Ґази і в Ливані. А стосовані ПВО методи терористичних актів проти Ізраїля доводили завжди до репресій збоку Ізраїля, які вдаряли, зправила також по невинних арабах і врешті довели до вмаршу кількадесятитисячної ізраїльської армії, разом із панцерними дивізіями, танками, гарматами і летунством, до Ливану, щоб там знівечити ядро Палестинської Визвольної Організації.

Палестинці, їх арабські расові побратими і Советський Союз, який підтримує ПВО своїми фондами і зброєю, таврують Ізраїль, як варварів, мовляв, вбивають невинних мужчин, жінок і дітей, непричетних до ПВО. Але промовчують, що це ж саме ПВО встановила свою головну квартиру і свої арсенали зброї свідомо посеред найгустіше заселеної дільниці у столиці Ливану Бейруті, щоби тамошнє цивільне населення було наче охоронним щитом проти сподіваної відплатної атаки Ізраїля. При всьому подиві для хоробрости палестинських арабів в боротьбі за свою волю, найповажніший сумнів викликує факт, що та організація, ставши насправді знаряддям в руках антиізраїльської і антиамериканської політики Москви, створила державу в державі — спершу в Йорданії, де таку палетинську внутрішню „державу" зліквідував відважний йорданський король Гуссейн, опісля в Ливані, де тамошній безсильний уряд і „невтральне", насправді просоветське і антиізраїльське військо Сирії сприяло створенню тамошньої палестинської держави в державі — з власною сильно озброєною — армією, яка раз-у-раз шарпала Ізраїль. Коло 6,000 палестинських, важко озброєних вояків, опинились у пастці в Західньому Бейруті, посеред півмільйонового цивільного населення, без свободи рухів, бо місто тісно оточене ізраїльською армією.

Ізраїль зголосив правильно вимогу, щоб привернути Ливанові його дійсну суверенність, яка стане можливою тоді, коли заберуться відтіль геть всі сирійські вояки, а також приватна, озброєна Москвою армія Палестинської Визвольної Організації. Американський уряд діє в Ливані своєю дипломатією, щоб не допус[illegible] до катастрофи, якою була б збройна атака ізраїльців про[illegible] того півмільйонового міста: тоді згинули б там тисячі невинних людей. Палестинці програли війну, ведену терором: їм відберуть зброю і переселять до прихильних їм Лівії, Сирії, може Південного Ємену. І розв'язка політичної проблеми волі для палестинських арабів мусить прийти політичним шляхом переговорів, щоб ПВО визнала факт існування Ізраїля як держави і щоб дати палестинцям широкі автономні права.

Іван Я. Хамуляк

ЩО ДАЛЬШЕ?

(Дещо про діялог між русинами й українцями)

Синьо-жовті кольори та спільне походження від Київської Русі — це дві перші зовнішні ознаки єдности русинів та українців. Часом виглядає, що прийняття назви „українці" нами, побіч своїх корисних елементів, принесло нам деякі поважні труднощі. Прийняттям назви „українці" ми гейби відреклися нашої історичної назви „русини", але рівночасно назви „українець" ми не зуміли примінити в цілій ширині до усіх наших земляків. Вправді сьогодні на рідних землях означення „русин" офіційно зникло з лексикону урядової мови, але той факт — на мою думку — властиво більше пошкодив, як допоміг українській суті, бо він став символом насильної „українізації" людей, що хотіли дальше називати себе русинами.

Іноді виглядає, що поворот до назви русина-українця може сьогодні мати окремий сенс, бо ціла наша історія саме під цією назвою нагромаджувалася. Певна доза взаємної толеранції у цих питаннях сьогодні принаймні побажана.

Автор цих рядків, заохочений деякими голосами в українській пресі, та голосами карпато-русинів молодшого покоління в їх карпаторуських публікаціях, які — (в протилежність до своїх батьків, дідів та прадідів) хотіли не лише знати хто вони не є, але хотіли і хочуть знати, хто вони є, почав робити спроби встановлення діялогу між обома групами: себто тими, що називали себе тими, які залишилися при нашій давній назві — русини. Нам ішлося не лише про сам діялог, але теж про можливість співпраці одних з одними.

Рівно рік тому появилися в „Свободі" та в „Юкреніен Віклі" дві мої статті на тему діялогу та евентуальної співпраці обох груп на терені ЗСА. Відбулася щира і незабутня для мене зустріч із Владикою Карпато-Руської Католицької Церкви Єпископом Михайлом Дудиком, опісля довша консультація із проф. д-ром Омеляном Пріцаком із Гарвардського університету, у вересні 1981 року в Торонто я зустрівся з проф. д-ром Павлом Маґочим. Мушу признати, що проф. Маґочий дуже добре зрозумів мої наміри і відразу висловив свою готовість допомагати в цій акції. Перша зустріч карпато-руських та українських активістів у листопаді 1981 року в Пітсбурґу, Па., була ділом в першу черґу проф. П. Маґочого. Він теж був постійним дорадником і помічником у всіх дальших зустрічах.

Перша зустріч відбулася в приміщенні Пітсбурзького університету, професором якого є д-р Патріція А. Кравчик.

У згаданій зустрічі в Пітсбурґу брали участь: о. Петро Булеца, видавець „Чирч Мессенджер" (Православна Церква); Джери Джумба, культурний працівник при епархії у Пармі; о. Роберт Карл, візантійсько-католицька дієцезія в Пітсбурґу; проф. д-р Патриція А. Кравчик, головна редакторка квартальника „Карпато-Русин"; д-р Павло Маґочий, президент Карпато-Руського Дослідного Центру; Фредирик М. Петро, головний редактор руської союзової газети „Греко-Католицької Юнії", та Джон Ріґетті, хореограф Карпатсько-Молодечої танцювальної групи, разом сім осіб карпато-руської громади. З українського боку брали участь: о. протопресвітер Степан Біляк, який репрезентував УНСоюз; о. Іван Бек, декан української православної церкви, д-р Катя Довбенко, Пласт; д-р Юрій Кишакевич, Українське Лікарське Товариство Північної Америки, д-р Богдан Витвицький автор англомовної книжки „Інший Голокост"; Іван Я. Хамуляк, секретар Товариства Українських Інженерів Америки. Оправдав свою неприсутність о. декан Михайло Польовий від української католицької церкви.

Мені припала честь відкрити цю небуденну, може й історичну, зустріч активістів обох громад, які стільки років жили і живуть осібно, не співпрацюючи поміж собою. Важко було ховати зворушення, коли ви бачите перед собою обличчя нових людей і не знаєте, якого характеру будуть їхні виступи. Але вже перший виступ о. Карла, який між іншим ствердив, що „дотепер ми шукали моментів, які нас роз'єднували, але відтепер ми повинні шукати моментів, які наші громади поєднують", виявили, що ми, українці, увійшли в „отворені двері". На заввагу мою, що я, повідомляючи українців, які мали брати участь у зустрічі, сказав, щоб були готові зустріти наших приятелів, присутній на нараді о. Петро Булеца з притиском сказав: „Ви повинні були сказати, що ідете зустрічати братів — приятелів".

Таким приблизно настроєм були пронизані усі інші виступи карпато-руських активістів, людей з другого, третього або четвертого покоління американців.

(Продовження буде)

Макар Дуда

Хтось із нас ненормальний...

Я зараз відпочиваю у відомій на ввесь світ „психушці" імени Сербського . Мене, крім усього, тут ще й лікують, бо я стріляв у президента Брежнєва.

Президент саме виходив з приміщення Палацу всесвітнього миру, де він виступав перед передовиками науки з доповіддю про нові методи годування худоби і народу. Три години я стояв на вулиці перед парадними дверима того палацу. Було досить тепло на вулиці, але я змерз, бо був трохи нестямний від того, що зараз побачу президента. На мій стан звернув увагу один міліціонер, який тут також вештався, і захотів одвести до ближчої забігайлівки, щоб я там зігрівся, але я не пішов, боячись проґавити президента.

Мене потім запевнили, що в ту мить, коли президент виходив на вулицю, я зовсім не думав про те, чого я сюди спеціяльно з провінції приїхав, а виключно про якусь Юльку, з якою я навіть не знайомий. Ну, то їх діло! Але в цю мить переді мною з'явився президент, і я витяг з-за пазухи замість листів до тієї негідниці Юльки, — автомат Калашнікова і...

Виявляється, вона, ота Юлька, навмисне мене штовхнула, щоб я застрелив Брежнєва, — інакше ніколи не заслужу її прихильність.

На жаль, не влучив як слід. Натомість добре попало його радникові та двом каґебістам. Самі винні — навіщо стояли на дорозі?

Ясна річ, мене схопили. Але не били. Звичайно, це тобі не Америка — там би тобі дали по мізках! А тут посадили в чорну „Волгу" і повезли; попереду спитали, куди я хочу їхати, — до Юльки чи просто додому? Я сказав, що про це скажу на суді. Вони сказали, що суд буде довгий і справедливий, бо це не в ЗСА, де навіть не за такий злочин якщо не вішають, то довічно в Арктику засилають.

Майже рік тривав судовий процес. Просто комедія. Мені він дуже набрид. Я не знав, чим всю цю історію розвеселити. За рекомендацією адвокатів, я на лаві підсудних ставав догори ногами, кукурікав і співав: „Широка страна моя родная".

Врешті мене виправдали. Визнали ненормальним. Переконали й мене, що я стріляв у президента у нестямі, бо в цей час усе думав про ту Юльку. От диваки! Що вони не автомати Колашнікова у мене знайшли, а листи до тієї Юльки. От бовдури! І що я вистрелив шість разів просто для того, щоб зігрітися, бо дуже змерз, чекаючи на вихід президента. Ідіоти!

З приміщення суду мене одвезли вже не на звичайній „Волзі", а на урядовій „Чайці". Спочатку на Чорне море в санаторій, а потім до психіятричної лікарні ім. Сербського.

Я поцікавився, скільки мене в ній триматимуть. Сказали, не більше п'ятдесяти днів. Це, кажуть мені знову, тобі не Америка — там би тобі припаяли, будь здоров! А у нас, запевняють, за сім тижнів ти станеш цілком нормальний. І можеш знову стріляти, в кого забажаєш.

Вони думають, що я тепер стрілятиму в Юльку. Не варта вона такого подвигу. Як вийду на волю, я її інакше покараю: не писатиму більше їй любовних листів! Хай зна!

І в Брежнєва теж не буду стріляти. Постараюсь зустріти все політбюро в повному складі і кину в нього дві бомби спеціяльного призначення.

А потім спитаю, хто з нас ідіот?

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про нудьгу і її небезпеки

Нудьга — чи не викликує у вас це слово думки про депресію, безнадійність, сум?

Нудьга — чи не находить вона нас усіх, незалежно від віку в той чи інший час?

Нудьга — її боїмося, від неї стараємося втекти, її наслідки непередбачені, ніким ясно неокреслені.

А все ж є люди які підпадають під її вплив дуже скоро і є інші щасливці, для яких вона ніколи не існує.

Літо це час, коли вона виступає у найбільше драматичному виді.

Брак зайняття,брак щоденної рутини, не кожний вміє використати належно. Правда, є такі, що не можуть дочекатися вакацій, в часі яких є змога робити те, чого не було часу чи можливости виконати протягом року. Іншим вже сама зустріч з природою і сонцем виповнює час і не дозволяє нудьгувати.

Але також є величезна кількість таких, які просто не знають, що їм робити з вільним часом. За ними цілісіньке літо тягнеться нудьга, як невідлучна товаришка; від кіна до телевізійного апарату, від паркової площі до сходів, від шкільного майдану до поблизької „драґстори". Ви знаєте їх добре — це підлітки великого і малого міста, вільні від шкільних зайнять, без заробіткової праці, без цілі і охоти до чогонебудь корисного, повні невиладованої енерґії, яку підтримують випиті пушки пива чи іншого алькоголю. В останньому тижні ми читали і чули про наслідки такого нудьгування.

Після трьох днів спроб, кілька підлітків зі спокійно-

(Продовження на ст. 3)

Наталія Пазуняк

З НОВИХ ВИДАНЬ

ЮВІЛЕЙНА КНИЖКА УКРАЇНСЬКОГО ЗОЛОТОГО ХРЕСТА

У зв'язку з відзначенням 50-ліття Українського Золотого Хреста (УЗХ) вийшов присвячений цьому ювілеєві Збірник із змістом загальногромадської вартости. Тому відчувається потреба представити його читачам у пресі та заохотити громадян, що дорожать українським суспільним життям, замовляти й читати цю книжку. Читаючи про життя організації, довідуємося про її досвід і беремо до уваги різні важливі й актуальні моменти. Крім того довідуємося про цікаві маловідомі моменти з минулого, що перейшло вже в історію нашого національного потенціялу.

Моттом до книжки є слова з поезії Ірини Сеник — „Моя дорога ніколи не була ваганням". Видання добре — в твердій обгортці на добрім папері, оформлення книжки (260 сторінки тексту і 84 сторінки привітів) — у виконанні мистця Миколи Кавки. Відкриває книжку слово голови УЗХ — д-р Марії Квітковської, після якого слідує привітання від голови СФУЖО Лідії Бурачинської; УЗХ є членом -основником СФУЖО.

Згідно зі засадою, що майбутнє основується на досвіді минулого, у Збірнику поданий перегляд діяльности УЗХ, — генеза організації - як санітарно-допомогового сектора у боротьбі за незалежність України, потім етапи: 1-ий — від 1931-1948 років сповнений активністю на допомогу політичним в'язнчм в Галичині, протестними акціями проти штучного голоду в Україні в 1932-33 роках, великими зусиллями допомоги Карпатській Україні та допомоговою діяльністю інтернованим і скитальцям під час Другої світової війни. Про цей період написала Павлина Різник — піонерка УЗХ. Про період після Другої світової війни, коли головною ціллю була допомога залишенцям в Европі і новоприбулим до ЗСА у 1950 роках написала Міра Повх, редакторка Бюлетеню УЗХ. Про розподіл на окремі ділянки праці і про нові методи в 1960 роках написали статті: Павлина Різник про Комітет Оборони й Допомоги — фонд УЗХ, головно для допомоги новим борцям в Україні в процесі руху опору останніх двох десятиліть; Марія Квітковська про нові методи праці в ділянці суспільної опіки, про координацію зусиль для допомоги потребуючим в Південній Америці, Европі і на місцях в ЗСА; Володимира Кавка про виховну діяльність УЗХ, а саме: — Табори Молоді на Оселі ім. О. Ольжича, основані сл. п. Оксаною Ґенґало в 1958 році і про світличку УЗХ в Філядельфії та Марія Квітковська про діяльність УЗХ на міжнародних форумах, — зокрема в Генеральній Федерації Жіночих Клюбів, на Світових Жіночих Конференціях в Мехіко (1975) і в Копенгаґені (1980).

Збірник включає також окрему статтю П. Різник про УЗХ і Карпатську Україну, важливу своїм історичним насвітленням, а також резюме цієї ж авторки про УЗХ в англійській мові. Гарний репортаж Валентини Мушинської з Конференції в Мехіко дає образ діяльности золотохресниць на світовім форумі. Історія Відділів УЗХ з 15-и осередків дає цікавий образ діяльности організації. Поезія Ол. Неприцького-Грановського прикрашує Збірник,а також вірші Ганни Черінь, що з музикою Мирона Федорова, став гимном УЗХ, є прикрасою Збірника.

Праця УЗХ виявлена також у численних світлинах із різних періодів і осередків діяльности організації. Стаття Наталії Пазуняк „Погляд у майбутнє" говорить про нетлінні вартості УЗХ.

Увесь цей багатий змістом матеріял вартий глибокої уваги і вдумливости читача — громадського діяча, незалежно від його чи її приналежности до того чи іншого політично-громадського середовища, а це тому, що тут речево подані позитиви громадського життя, великі зусилля, надхненні ненидіючою любов'ю до рідних ідеалів і послідовні намагання всіма засобами людини і громади їх здійснити й довести цю дію до сяйної всенаціональної мети. Дійсно — можна багато навчитися із зафіксованого тут досвіду 50 літ праці, і то — кожному з нас.

Окремою і особливою складовою частиною Збірника є розділ п. з. „Україна Січі вогняної", що складається з редакційного вступу і документальної статті д-р Ніни Строкатої. Неначе духовим прологом до цієї цінної праці є звернення Олеся Бердника „Дружнє послання" (із добірних есеїв і листів Олеся Бердника „Свята Україна", „Смолоскип", 1981). Слова звернення О. Бердника закорінені в духовості України — за його означенням — Святої України. Що святе, те — невмируще. Воно було і є в Дусі Буття, і тому воно є проєкцією на майбутнє. Слово О. Бердника поєднує нас — у розсіянні сущих — із незрушимістю духа сучасних нам борців за правду і волю України.

Редакційний вступ до статті Н. Строкатої — це інтродукція до сучасних і майбутніх зусиль УЗХ. Це клич: Лицем до України! Д-р Н. Строката, колишній в'язень сумління в СССР, одчайдушний борець проти насилля над духом України, подала цінний матеріял до Збірника. Є це конкретна інформація — вказівка — хто і за що ув'язнений в Україні. Точніше говорять про це самі заголовки розділів: 1. Жертви каральної психіятрії, 2. Жертви акції антиукраїнського тероризму в СССР, 3. Поштові адреси ув'язнених членів Української Групи „Гельсінки", 4. Ті, для кого треба

(Продовження на стор. 3)

Володимир Оренчук

УКРАЇНІКА В БРИТАНСЬКІЙ БІБЛІОТЕЦІ

II

Поазбучний покажчик лишень утруднює і сповільнює працю кожного дослідника, бо за кожним автором треба шукати в окремому індексі. Для чужинця, зацікавленого українською проблематикою і без заздалегідь приготованого бібліографічного списка — він є безкорисний. Виїмок становить заголовок „Україна", де читач знайде обильний матеріял, але про це дальше.

Розпочав я від довідкових матеріялів про Україну: енциклопедії, словники і бібліографії, бо вони були покладені на полицях і легко доступні. Їх не багато, але вони прецінні й їх рідко коли можна знайти навіть в американських престижевих бібліотеках. Очолює їх: І.І.Срезневський,„Матеріяли для словаря древнеруського языка по письменним памятникам", Київ, 1895-1902. За ним слідували: Б.Грінченко,„Словар українського язика", Київ, 1907, М.Л.Подвєзько,„Англо-український словник, 1948, Українська загальна енциклопедія, під редакцією І.Раковського, Українські письменники; біо-бібліографічний словник, чотиротомове совєтське видання з 1960 року. Ця скромна збірка, за малим виїмком, характеризує передвоєнний період і не є усучаснена найновішими багатими публікаціями української еміграції повоєнного часу, не зі злої волі адміністрації бібліотеки, а радше, через недбальство і брак належної інформації наших видавців. Про цю справу я говорив з каталогістом.

Я прямував до устійнення кількости книжок, що своїм змістом охоплюють поодинокі ділянки наук як: історія України, література, мова, економіка, Церкви, і т. д., і у висліді подати загальне число всіх. В американській бібліотеці це можна легко осягнути в скорому часі завдяки предметному й авторському каталогам. Однак індекси, не зважаючи на мої пильні старання і витрату часу, з огляду на їх відмінну схематичну структуру, що далеко відбігають від американських каталогів, не дозволили мені завершити запланованого проєкту, і на жаль, я не є в стані подати ані сумаричного зіставлення окремих наук, ані загальної колекції україніки.

Розчарувавшись і не заспокоївши своєї цікавости, та не здійснивши основного завдання, я зосередився на поодиноких авторах і на заголовку „Україна", перевіряючи навмання, окремі назви праць. Я приємно був здивований, коли ствердив, що не тільки чільні письменники були заступлені численними працями, але і другорядні та маловідомі, одною або двома назвами.

Запис „Україна" не відповідає предметному заголовкові, не є рівноцінним заголовком американської системи, а радше являється поазбучною назвою під якою можна знайти все, що відноситься до різнобарвного творчого життя України. Матеріяли розміщено там хаотично, не пов'язано тематично, здавалось би не професійно, але чим довше я ці матеріяли студіював, то переконався, що це дуже корисно для дослідника, бо вони усі зберігаються під одною назвою й їх легко знайти, без знання авторства чи титулів. Такий стан можна пояснити лише мовним обмеженням знання української мови і клопітливим становищем каталогіста в розподілі накопиченого наукового матеріялу, тому він (а радше вона) усі ці різнорідні публікації з різних предметів втиснув у альфабетичний список „Україна".

Збірка під цією назвою нараховує 536 книжок і покриває період часу від XIX сторіччя по сьогоднішній день. Це, як на бездержавну націю, є вповні задовільне. Своїм змістом вона охоплює наукові і публіцистичні праці друковані в Україні і еміграції. Поділена вона на дві частини: „Україна" і „Україна (Радянська Республіка)". Під першою назвою список містить численні публікації передвоєнного, визвольних змагань й еміграційного періоду, під другою, усі видання підсовєтської України. Цей поділ є багатомовний і цілеспрямований, бо насторожує читача перед пропаґандивним намулом і псевдонаукою авторів, які змушені писати під диктат комуністичної партії. Список книжок під назвою „Україна" перевищує кількістю публікації підсовєтської України.

Під першою назвою ми знаходимо цінні історичні і цікаві публіцистичні праці передвоєнного часу видані на Україні і в Галичині. Найчисленнішою є збірка книжок з визвольних змагань. Рідкі і недоступні праці про Берестейський мир, Центральну Раду, гетьманат, ЗУНР, армію, численні видання Союзу Визволення України, повна збірка„Україніше Рундшау", за редакцією В. Кушніра й інші, в німецькій і французьких мовах — приковують мою увагу.

Міжповоєнний період, 1920-1939, ілюструють документальні матеріяли про голод, колективізацію, боротьбу з поляками в Галичині, пацифікацію і рішення Ліґи Народів в справі Галичини.

Повоєнний еміґраційний період, всеціло відрізняється своєю тематикою від попередніх. Хоч домінуюча ідея визвольної боротьби мереживним плетивом різьбить зміст усіх видань, однак носіями цієї боротьби являються нові політичні новотвори. Тут знаходимо численні публікації про ОУН, УПА, УГВР в українській, англійській і німецькій мовах. Цей список доповнюють і завершують праці про Українську Православну Церкву, Українську Католицьку Церкву і театр.

Дослідник, диспонуючи цим доступним матеріялом, хоч і кількісно обмеженим, може відтворити повний об'єктивний образ про найновішу добу історичного розвитку українського народу і методу збройних змагань. Доцільно, конечно і невідкладно треба цю збірку доповнити найновішими виданнями про сучасну боротьбу, що її ведуть українські десиденти в підсовєтській Україні. Вона є численна, англомовна і заповнить часову прогалину.

Під другою назвою — „Україна (Радянська Республіка)", зібрані публікації інформують своїм змістом про відродження підсовєтської України і впровадження нової економічної системи, що „уліпшила матеріяльний стан народу, його ущаслививши". Читач не потребує витрачати час на читання книжки, щоб дійти до такого висновку, бо сам заголовок книжки: „Комуністична партія забезпечила добробут українського народу", переконує його про це... Такі, і подібні її заголовки інших книжок є основним стрижнем збірки. Ці пропаґандивні шедеври, прикрашені правничою чи іншою утопійною фразеологією: нова конституція совєтської України, нове законодавство, визвольна революція, суспільний добробут, комуністична партія — провідник народу — обраховані виключно на експорт і служать тільки налигачем для

(Продовження на стор. 3)

Україніка...

(*Продовження зі стор. 2*)

збайдужнілого і ситого західнього громадянина. Слідкуючи пильно за їх розподілом на научно-суспільні дисципліни, я знайшов їх в такому порядку: конституція (очевидно, при кожному заголовкові слідує Радянська Україна), право, партія (13 назв), революція, література, мова, бібліографія, культура, економіка, індустрія, торгівля і кооперація.

Коли першу збірку характеризує політично ідеологічний аспект визвольної боротьби, другу — пропаґандивно-партійно комуністичний і суспільно-економічна аналіза у „нововідродженій Радянській Україні" (читай, уярмленій й утопійній.).

Щоб завершити свої українознавчі обстеження і встановити в якій мірі українські історики і письменники є репрезентовані в бібліотеці, я розпочав навмання розшуки за окремими авторами. В хронологічному порядку, від найстарших до сучасних, я віднотовував дбайливо усі назви праць кожного зокрема — і невимовно радувався вислідом праці, бо ніколи не очікував того, що відкрив. Твори чільних постатей були зібрані повністю, меншевідомих — прикрашували одна, або дві назви. При кожному авторові є подані заголовки його праць і критичні довідки про нього.

Щоб не обвантажувати читача численними статистичними даними про усіх авторів, я зупинився на замітних особистостях, а це уже послужило добрим прикладом на це, як Британська бібліотека зберігає духово-творчий капітал українського народу.

Т. Шевченко має 370 назв різнорідних праць. Це число майже дорівнює збірці „Україна". В ній є найстарші видання „Кобзаря", окремі твори і листування. Критичні праці, про нього написані англійською, білоруською, французькою, німецькою, польською і російською мовами. Леся Українка — 35 назв в українській мові. Іван Франко — 101 назва. На це число складаються: 29 томове харківське видання з 1925-29 р., окремі твори і критичні праці про нього в польській і жидівській мовах. Пантелеймон Куліш — 32 назви, деякі в російській мові. Василь Стефаник — 5 назв. Іван Багряний — 16 назв, в англійській, французькій і німецькій мовах. Юрій Шевельов – 7 назв. Цього автора я вибрав, хоч він не є письменником, щоб переконатися про праці на тему мовознавства. Михайло Грушевський репрезентує українську історію. Серед 43-ох назв, його „Історія України-Руси" є найціннішою і найкориснішою перлиною з усіх збірок.

Старався я теж устійнити почитність книжки, щоб у висліді приготовити статистичну діяграму і вказати, котрі з них є в більшому обігові, котрі в меншому, себто популярність книжки та представити, яким предметом науки дослідник найбільше цікавиться. В американській бібліотеці — це легко здійснити, бо кожна книжка має свою метрику у формі „реченцевої картки" (дю кард), на якій міститься власноручний підпис кожного читача і дата прочитання. Та, на жаль, в Британській бібліотеці такої системи немає, книжку не випозичають, а читають її в бібліотеці.

По кількаденній праці, запізнавшись з багатством збірки україніки й її недостаточним доповненням сучасними виданнями, головно в довідковому відділі, я бажав зустрітись з каталогістом і без перешкод таку візиту мені влаштували. Представившись і вияснивши своє завдання, я розпочав наш діялог наступними питаннями:

— Чи ви українка, чи українського походження і чи говорите по-українському?

— Ні, я англійка і не говорю по-українському.

— Усе ж таки, ви мусите мати навіть скромне знання, щоб скаталогувати українську книжку.

— Я скінчила курс української мови, мій словник дуже обмежений, однак точно відрізняю її від російської.

— Це саме я завважив, студіюючи ваші індекси. Ніде я не бачив русизмів і ви навіть вірно передаєте стару українську мову, з притаманними їй старими буквами, яких сьогодні ми не вживаємо.

— Це наші перші черенки, якими ми розпочали друкування українських карток і сьогодні уживаємо їх, друкуючи церковно-слов'янські книжки. — Я завважив, що довідкова збірка є досить скромна і не має найновішої англомовної української енциклопедії, словників, а надусе, брак праць українських дисидентів, які протягом цієї декади появилися в англійській мові. Проте я бачив в російській мові кільканадцятитомну „Большую енциклопедію", її переклад з англійській мові, а „Української радянської енциклопедії" немає. Дальше, серед совєтської збірки переважають праці про історію комуністичної партії України, її конституцію, визвольну революцію, що є радше пропаґандивним матеріялом і вражає відсутністю солідних наукових праць.

— Ми користуємося численними бібліографічними джерелами в різних мовах і замовляємо поважні праці, але про найновіші українські видання мені не відомо. Відносно совєтських видань, то ми купуємо деякі з різних ділянок науки, частину отримуємо даром, а другу частину шляхом обміну за наші товари.

У дружній, речевій розмові, я вичув її приязне й об'єктивне ставлення до українського народу й його духово-творчих надбань і приобіцяв дати бібліографічний список найновіших видань (що і зробив по приїзді), що оновить українську збірку і відповідатиме сучасним вимогам інтелектуальних працівників, зацікавлених в українській проблематиці.

При цій нагоді я закликаю усіх українських видавців, пересилати по одному примірникові поважних англомовних праць на адресу бібліотеки, а українських добродіїв, любителів української науки жертвувати такі книжки і такою дорогою зміцнювати престиж української науки і популяризувати українське ім'я. Адреса бібліотеки наступна: The British Library Great Russell St. London WCIB 3DG.

Ювілейна книжка...

(*Продовження зі стор. 2*)

вибороти виїзд з СССР, 5. Потребують усіх форм допомоги, 6. Їх реченець ще не скінчився, 7. Ті, кому перешкоджають нагодувати своїх дітей, 8. Самотні і старші мужчини теж потребують нашої допомоги.

Велику вартість статті становить провіреність і документальність даних, з великою точністю і сумлінністю виготованих д-р Н. Строкатою. Ці прецінні дані не матимуть, однак, вартости, якщо наше зорганізоване громадянство не буде використовувати їх і не спрямовуватиме своєї всесторонньої допомоги до поданих авторкою потребуючих.

Тому, звертаючи особливу увагу на працю д-р Н. Строкатої, підкреслюємо потребу не менше конкретно приступити до допомогової акції чи до продовжування її. Адреси подані в книжці. Треба тільки їх використати. Тому, що, однак, в системі ув'язнень наступають часом зміни адрес, рекомендуємо при висилці допомоги звертатися до референтки суспільної опіки СФУЖО Наталії Іванів, яка матиме усі можливі інформації про ці зміни. Адреса: Natalia Ivaniw 6616 W. Roscoe St. Chicago, Ill. 60634.

Про нудьгу...

(*Продовження зі стор. 2*)

го містечка в Ню Джерзі таки пересунули залізничі рейки і поїзд в'їхав у поблизьку фабрику, вбиваючи на місці машиніста. А ось майже у тому самому часі їхні однолітки дісталися до замкненої середньої школи на Лонг Айленді і, знищивши все що вдалося, підпалили її, спричинивши шкоду на два мільйони долярів. Подібні їм віком підлітки, у тихому закутку поблизу Ню Йорку, захопили в однієї родини пса і в жорстокій, безцільній забаві обкрутили йому кільчастий дріт довкола ноги, яку тепер треба ампутувати.

Ось тільки кілька прикладів останнього тижня. А літо щойно розпочинається; приходять перші гарячі дні, яких американська молодь не має чим заповнити.

Але чи тільки американська? Коли читаємо перші звідомлення із українських таборів для молоді із недавніх спортових змагань, бачимо, який малий відсоток тієї молоді користає із усіх літніх можливостей, що їх наша спільнота старається їм дати у формі таборів, курсів, змагань, зустрічей. Де, однак, подіваються інші? Як вони виповнюють собі літні місяці і чим забивають нудьгу. Певно, ми можем гордитися тим, що досі ми вміли втримати нашу молодь у високому моральному стандарті, та що ще на щастя не знаємо українських підлітків, які були б такими вандалами і злочинцями, як багато їхніх американських товаришів.

Але... поганий приклад ділає, а нудьга не питає, хто якого національного походження. Пам'ятаймо про те, особливо тепер, коли раз-у-раз приходять нові вістки про вчинки і „забави" нудьгуючої молоді.

Появився...

(*Продовження зі стор. 1*)

вищ 280 походять з України, або в якийсь спосіб причетні до руху спротиву в Україні. Це дає змогу точніше визначити відсоток українців у загальній кількости політв'язнів СССР. Як і рік тому, українські політв'язні за „Списком" становлять 33 відсотки, тобто третину всіх політв'язнів СССР. Це число трохи завищене, бо воно включає й учасників кримсько-татарського руху, і представників інших національностей, які були заарештовані в Україні, або були якось причетні до неї. Так, цілком умовно, враховано, наприклад, заарештованих у січні 1980 року в селі Старі Кодаки Дніпропетровської области працівників підпільного видавництва „Християнин" (Г.Юдинцева, Т. Бистрова, С. Бублик, Л. Косачевич) тощо. Натомість сюди не входять кілька політв'язнів, походження яких не відоме, а причетність до України сумнівна. Таких у списку декілька (наприклад, Анатолій Яворський і Геннадій Черпаков із Дніпропетровської СПЛ, Володимир Красня із Сичовської СПЛ, Володимир Миколайович Товстенко із ПЛ, Телик з Мордовського табору 3-5, Геник з Пермського табору 35).

Як і в попередніх випусках, у цьому виданні, крім самого списка, є довідковий матеріял (зіставлення номерів статтей Кримінальних кодексів союзних республік із відповідними статтями КК РСФСР, повні адреси основних місць ув'язнення). Цей довідковий матеріял доповнено в 4-му випуску такими розділами: „Умови утримання політв'язнів на різних режимах", „Фотографії і пляни місць ув'язнення", „Індекси виправно-трудових установ міністерства внутрішніх справ СССР", „Індекси слідчих ізоляторів і пересильних тюрем", „Фотографії політв'язнів". У цьому останньому розділі опубліковано (в багатьох випадках вперше) 208 портретів, з яких 127 — портрети причетних до руху опору в Україні.

„Список політв'язнів СССР", випуск 4-ий, має обсяг 255 сторінок.

Усім, хто цікавиться рухом опору в СССР, або хоче якось допомогти політв'язням і шукає інформацій про них, слід придбати цей найкращий у своєму роді довідник російською або англійською мовами, переславши 12 американських долярів на адресу: Cahiers du Samizdat, 48, rue du Lac, 1050 — Bruxelles, Belgium.

Крім того, за тією самою адресою можна передплатити „Виправлення і доповнення" до цього списка, які виходять наприкінці кожного місяця і коштують 8 американських долярів на рік.

На Ольжичівці відбудеться посвячення

Лігайтон, Па. — Майже вся українська преса Америки і Канади широко писала про те, що в листопаді 1981 року Оселя ім. Олега Ольжича в Лігайтоні, Па, понесла поважні втрати, коли то з невідомих причин вогонь знищив забудування і устаткування головного будинку.

Неждучи на відремонтування згаданого будинку, що забрало б багато часу, Центральна Управа Організації Державного Відродження України в порузумінні з Управою Оселі ім. Олега Ольжича рішили закупити сусідню посілість „Наталія Мотель". Власниками посілости були Наталія і Зенон Винявські, які мали модерний мотель, одънородинні „бонґала", імпрезову залю з рестораном для харчування гостей, а також зимні та теплі напитки. Акт купна посілости підписано 9-го червня ц.р. в присутності голови ЦУ ОДВУ д-ра Богдана Шебунчака і членів Центральної Управи — інж. Петра Байбака, інж. Володимира Зуляка, Ореста Грабика, Миколи Ящука, Івана Яремчука і мґра Володимира Яцева.

За українською традицією і християнським звичаєм, коли купується новий дім, то обов'язково треба його посвятити. Це саме відноситься і до закупленої посілости при Ольжичівці. Центральна Управа Організації Державного Відродження України та Управа Оселі ім. Ольжича рішили акту посвячення доконати в неділю, 25-го липня ц.м., і тим самим Ольжичівка приготовляється до величавого всегромадського свята, на яке запрошують в першу чергу все членство ОДВУ, а також всіх громадян околиці Лігайтону.

При тому діловий Комітет інформує про багату програму святкувань. Архиєрейську Службу Божу відслужить рано о год. 10:30 Архиєпископ Митрополит Стефан Сулик в асисті місцевих священиків, а відтак о годині 12 полудня відбудеться посвячення нової посілости і забудувань. Опісля буде о год. 1:30 святочний бенкет для всіх гостей. Бенкет відкриє голова діючого Комітету інж. В.Зуляк, а головну промову виголосить голова ЦУ ОДВУ д-р Б. Шебунчак. Господарем бенкету буде відомий суспільно-громадський і політичний діяч Микола Кавка. Під час бенкету буде багата мистецька програма, у якій візьмуть участь проф. Петро Прус і Оля Мудрик-скрипка, та Христина Амаро - танок. Мистецький ансамбль буде під керівництвом відомої колишньої артистки театру в Чернівцях Евеліни Белюць.

Слід згадати, що тепер Оселя ім. О. Ольжича має всі можливості задовільнити гостей-вакаційників. Мотель є модерно влаштований, простора заля для розваг, олімпійський басейн до купання, а також модерна кухня з традиційними українськими стравами. А коли взяти до уваги, що Лігайтон є в околиці славних гір Поконо, то для мешканців Філядельфії і околиці нема кращого місця на відпочинок, як Оселя ім. Олега Ольжича.

„День Союзянки" Округи Нової Англії

Довгоочікуваний день 27-го червня 1982 року був погідним, так як того собі бажали союзянки. Вони зі своїми родинами і приятелями СУА прибули на „Бобрівку", щоб відсвяткувати „День Союзянки" і десятиліття Округи СУА Нової Англії. Округа нараховує п'ять відділів: один у Бриджпорті, два в Ню Гейвені і два в Гартфорді. Число союзянок — 140.

Святкування розпочалися о год. 12-ій. Отець Лев Любинський відслужив Святу Літургію і виголосив цікаву проповідь про подружжя.

Відтак голова Округи Анна Любинська запросила всіх на смачний обід. Після обіду А. Любинська відкрила святочну програму. Однохвилинною мовчанкою вшановано померлих союзянок та відспівано гимн СУА. Голова Округи закликала молодих жінок вступати в члени СУА і йти слідами старших союзянок. Дальшою програмою проводила Стефа Пришляк. Про історію Округи присутні довідалися з реферату містоглови Ольги Платош-Стеткевич, відчитала його Слава Кукіль. Зворушливо звучали слова: „В день нашого десятиліття вітаємо главу Помісної Української Католицької Церкви Патріярха Йосифа, голову Української Православної Церкви Митрополита Мстислава, всіх отців-парохів нашої Округи за їхню поміч і співпрацю. Дякуємо рівнож всім за гарне відношення і допомогу акціям СУА..."

В приємний настрій впровадила всіх Орися Марків, деклямуючи вірш „Українські народні пісні" Миколи Сома. Син союзянки Адріян Пришляк вміло відіграв на бандурі п'ять пісень: „Кучерява Катерина", „Волиняночка", „Ой, літа орел", „Йшли води" та „В'язанку народних пісень". Розвеселила всіх Катруся Гадзевич гуморескою Ганни Черінь „Вакації". С. Кукіль і С. Пришляк відспівали дві пісні, „Ясени" і „Червону руту".

Для довголітніх союзянок були даровані букетики квітів. Управі „Бобрівки" подякували союзянки за те, що всіх радо там вітала та багато допомогла підготові свята. Дихаючи чистим гірським повітрям, присутні ще довго гуторили на „Бобрівці, надіючись, що „День Союзянки" буде продовжуватися кожного року.

Тереса Ґлух

Концерт піяніста проф. Ю. Олійника у Сакраменто

У неділю, 27-го червня 1982 року громада в Сакраменто, Каліфорнія, й околиці мала небуденну нагоду послухати фортепіянового концерту нашого молодого й многонадійного композитора, професора і музика Юрія Олійника. Цього року професор Олійник вибрав до своєї програми музику виключно українських композиторів. Концерт відбувся в авдиторії Шерман і Клей, що її виповнили загальноамериканські та українські любителі музики.

Проф. Олійник, відомий піяніст на тутешньому терені, заграв композиції Василя Барвінського, Миколи Колесси, Левка Ревуцького, Юрія Олійника, Віктора Кирейка, й Оипа Витвицького, закінчивши концерт Етюдами Віктора Косенка. Кожну точку програми, публіка нагороджувала рясними оплесками, а на закінчення концерту виявила своє захоплення повстанням з місць і невгаваючими оплесками.

Під час концерту професорові Олійникові піднесено китиці квітів від д-рів Юніятів та від місцевої української громади в імені якої вручила йому квіти наша молода краля Андрея Пейн.

Після концерту, під час перекуски приготованій членами Підготовчого комітету під головуванням нашого знаного хірурга-дентиста д-ра Йосифа Юніята та під організаційним проводом суспільної діячки мгр Степанії Мишкевич, загальноамериканська публіка та члени Українсько-Американського Клюбу ділилися поміж собою враженнями.

У дуже приязній атмосфері наші американські гості висловлювали їхнє признання для високого мистецтва української музики, рівночасно підкресливши великі різниці між українською і російською музикою.

Концерт професора Олійника залишив незабутнє враження, жалко лише, що не всі члени Українсько-Американського Клюбу вважали своїм обов'язком підтримати таку рідкісну імпрезу їхньою присутністю.

Професорові Олійникові належить висловити велике признання за його вдалий концерт, в сподіванні якнайкращих успіхів у його дальшій музичній кар'єрі!

Учасник

ДЕПАРТАМЕНТ СПРАВЕДЛИВОСТИ ЗСА повідомив, що за перші три місяці 1982 року число в'язнів у стейтових і федеральних в'язницях збільшилося на 13,345, дійшовши до 384, 316. Число в'язнів збільшилося у всіх стейтах з вийнятком Міннесоти і Иллиной. Статистика також подає, що в трьох перших місяцях ц.р. число в'язнів-жінок збільшилося у два рази більше, як число мужчин.

ПРЕЗИДЕНТ РЕҐЕН АПРОБУВАВ суму 65 мільйонів долярів у формі „наглої потреби" для Ливану, пропонуючи в тому самому часі участь Америки в нарадах з поміркованими арабськими державами над проблемою безпеки на Близькому Сході після інвазії Ірану на Ірак.

АМЕРИКАНЦІ ЗА ВИЗВОЛЕННЯ ПОНЕВОЛЕНИХ НАЦІЙ,
ГУ ГЕТЬМАНСЬКОГО РУХУ,
СПІЛКА ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ, ЗСА

запрошують українські церкви, суспільно-громадські і наукові установи, політичні і молодечі організації Ню Йорку, Ню Джерзі та околиці масово прибути

в НЕДІЛЮ, 25-го ЛИПНЯ 1982 р. на острів СТАТУЇ „СВОБОДИ",

взяти участь у

24-ій РІЧНИЦІ ПРОГОЛОШЕННЯ ТИЖНЯ ПОНЕВОЛЕНИХ НАЦІЙ

разом з іншими етнічними групами із своїми національними прапорами — транспарантами. Початок ВІЧА о год. 1:30 по полудні.

- виступи американських лідерів й етнічних груп;
- складення вінка у стіп статуї „Свободи" жертвам боротьби за визволення;
- прийняття резолюції-апелю до вільного світу з вимогою припинити збройний напад Москви проти Афґаністану в обороні поневолених народів за їх визволення.

За інформаціями телефонувати: (212) 731-0217, (212)276-6282, (212) 206-4859.
Доїзд до підземки: Савт Феррі, поїзд ч. 4 і 5 та RR.

В ЧИКАҐО ПОМЕР ПРОФ. Д-Р ЮРІЙ МАЦК

Чикаґо, Ілл. — У п'ятницю, 16-го липня 1982 року, тут помер бл. п. проф. д-р Юрій Мацюк, народжений в 1900 році в селі Сирівці на Буковині. Покійний був асистентом експериментальної фізики в Чернівецькому університеті, професором і директором Медичного Фармацевтичного Інституту у Львові (1943-44), професором Інституту фізики Пенсильванійського університету (1951-1968), одним із організаторів українських студій на цьому ж університеті, дійсним членом НТШ, членом багатьох українських громадських організацій на Буковині і в ЗСА.

Панахида буде відправлена в неділю, 18-го липня в похоронному заведенні Музики о год. 7-ій вечора, а похорон у понеділок, 19-го липня. Св. п. проф. д-р Ю. Мацюк залишив в жалобі дочок Зірку і Орисю та чотирьох внуків.

П О Д Я К А

З волі Всевишнього, після важкої недуги, дня 3-го серпня 1981 р. у Філядельфії, відійшла у Вічність наша Найдорожча, Незабутня Мама, Сестра, Тета, Бабуня і Прабабуня

бл. п.
ОЛЬГА з ЗАВАДСЬКИХ ДІВНИЧ

проживши 87 літ.

У нашому горю наші Рідні, Друзі і Знайомі показали нам так багато серця і співчуття, так багато дали допомоги і моральної піддержки в час перебування Покійної в лічницях і в часі приготувань до похорону. Усім цією дорогою складаю найсердечнішу подяку, спізнену з незалежних від мене причин. Дякую усім, які старалися своїм добрим серцем облегшити наше велике горе.

Сердечна подяка від нас Їх Ексцеленції Єпископові Робертові Москалеві за відправлення Похоронної Служби Божої і за прекрасну, повну серця прощальну проповідь. Особлива щира подяка отцеві Мартинові Канаванові, що в таку погану погоду приїхав на похоронну відправу. Також дякую отцям о. Томі Саюкові і о. Данилові Троянові за участь у похоронних відправах.

Докторові Я. Яримовичеві дякую за дбайливу опіку і дякую всім, що відвідували хвору у лікарнях, а потім вдома.

Дякую усім, які помагали і піддержували мене на дусі в часі мого перебування у Філядельфії. Моєму янголові хоронителеві — тіточці Наталі Стефанів, моїм кузинам Ґені і Дзикові Новаківським, пані Марії Мельник, професорові Володимирові Гірнякові, родині Івася Шведи і сусідам та многим знайомим моєї Покійної Мамочки.

Директорові похоронного заведення п. Михайлові Насевичеві моя щира подяка за таке гарне і повне співчуття переведенням цілого похоронного обряду.

Усім тим, що прийшли попращати Покійну до похоронного заведення наша щира подяка, а особлива подяка дорогій Масі Касіян за чудове, повне серця працальне слово після Панахиди.

Всім Рідним і Знайомим, які приїхали здалека на похорон, помимо поганої погоди, моя щира подяка.

Професорові Володимирові Гірнякові дякую за його зворушливе, гарне слово на гостині після похорону. Також дякую Йому, що разом з панями Риш і Стебновською зайнялися збіркою в Пам'ять Дорогої Покійної. Моя щира подяка усім, що зложили свої датки: Зложили:

По 50.00 дол. — С. і Е. Новаківські, І. і Д. Лисі, д-р Е. і М. Волошин, Б. і Д. Копатало, М. і М. Касіян, М. і М. Хома.
25.00 дол. — Р. і О. Новаківські.
15.00 дол. — Н. Стефанів.
10.00 дол. — Н. Павлишин.
8.00 дол. — А. Банах.
По 5.00 дол. — К. Деревянко, Т. Цимбал, О. Стебновська, І. Певчук, О. Стулковська, В. Гірняк, І. і О. Мамчин, Рухлєвич, Е. Гонрубія, М. Карпінскі.
По 4.00 дол. — М. Дунеці, Н. Н.
По 3.00 дол. — М. Качмар, А. Балтіков, М. Матківська, А. і М. Бодрук, М. Риш, О. Карван.
По2.00 дол. — С. Інкура, А. Туліца, Р. Смол, Полек, Бризн, Войчишин, Завадовскі, Флойд, М. Мельник. 1.00 дол. С. Шрам.

З того передано:
Фонд Українського культурного центру у Філядельфії $300
На залишенців .... $ 120
Осібно передано в Балтіморі на Патріярший Фонд ...... $ 60
(Зложили: проф. С. і С. Михайлишин 10.00 дол. і Михайло і Марія Хома 50.00 дол.).

Дякуємо всім, що брали участь у похоронних відправах і відпровадили Покійну на місце спочинку.

Щира від нас подяка і вдячність за квіти, за Служби Божі, за всі письмові і особисті вислови співчуття, за всі молитви. Це нам показало, що всі Ви нашу Найдорожчу Мамочку шанували і любили і що в нашому горю ми не були самі.

Нехай Вас усіх Ласкавий Господь винагородить.

дочка — МАРУСЯ ХОМА
з ближчою і дальшою родиною

СВЯТА СОФІЯ — РЕЛІГІЙНЕ ТОВАРИСТВО УКРАЇНЦІВ КАТОЛИКІВ, ЗСА

повідомляє все українське громадянство, що 20-го липня ц. р.
у сороковий день відходу у Вічність

бл. п.
АННИ ПЕТРОВСЬКОЇ

жертвенної Фундаторки Постійного Патріяршого Фонду та члена Комісії Патріяршого Фонду Товариства Свята Софія, ЗСА
будуть відправлені

СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

в СОБОРІ СВЯТОЇ СОФІЇ в Римі
і у КАПЛИЦІ ФІЛІЇ УКУ у Філядельфії

Про молитви за душу Покійної просить
УПРАВА ТОВАРИСТВА СВЯТА СОФІЯ

У СЬОМУ ДУЖЕ СУМНУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Невіджалуваного і Незабутнього

бл. п. д-ра
МИХАЙЛА СОСНОВСЬКОГО

відправляться за спокій Його душі

ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

в днях 24, 25 ЛИПНЯ
в Торонто, в церкві св. Миколая;
в Нюарку, в церкві св. Івана Хрестителя
в Бавнд Бруку, в Церкві-Пам'ятнику;
в Римі, в Обителі Отців Студитів;
в Люрді, в Українській Католицькій Церкві.

Приятелів і Занйомих про молитви просять —
дружина — ОКСАНА і Родина

Рекордове число студентів у Гарварді

Кеймбридж, Масс. (ФКУ) — Які в останніх 12 роках, Гарвардський Літній Курс Українознавства офіційно почав літню сесію в понеділок, 21-го червня, інформаційними зборами і прийняттям на честь прибулих студентів. Нових студентів вітали Ольга Андрієвська, керівник літньої програми українознавства в 1982 році; д-р Фред Ялюріс, заступник директора Гарвардської Літньої Школи, і проф. Омелян Пріцак, директор Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету.

Рік 1982 не є звичайним роком у Гарварді. Від минулого літа сталося багато змін, які перетворили вигляд і суть програми. Поперше, збільшилась кількість предметів літнього курсу. В додаток до чотирьох традиційних предметів — української мови для початківців і для середнього рівня, української літератури та новітньої історії України — до програми додано три нові предмети: українську мову на вищому рівні, історію української революції і релігію та політику в Україні від 1917 року.

Літній Курс має також чотирьох нових членів свого персоналу. Проф. Богдан Боцюрків, професор політичних наук в Карлтонському університеті в Оттаві, Онт., викладає тепер новий предмет — релігія та політика в Україні. Юрій Мігайчук, докторант у відділі славістики Гарвардського університету, веде лекції української мови на середньому рівні. А розмови з усіми студентами мови ведуть докторанти гарвардського відділу славістики, Дарія Білик і Володимир Ґітин.

Це поповнення викладацького складу Літньої Школи, в якому вже є такі досвідчені ветерани як проф. Григорій Грабович, який викладає українську літературу XX століття; Іван Павло Химка, професор історії з університету Альберти, який веде два курси історії; Роман Коропецький, докторант гарвардського відділу славістики, який вчить української мови для початківців; і Наталя Пилип'юк, викладачка у відділі славістики Манітобського університету, яка веде новий вищий курс мови.

Але тим, що робить оцей рік незвичайним, є сам склад студентства. Студентів більше і вони більш різноманітні, ніж за кілька останніх років. Наприклад, в порівнянні з 1981 роком записи на курс збільшились з 55 до 82. 38 студентів і 44 студентки на цьогорічній сесії незвичайно різні віком, місцем проживання і походженням. Хоч типові учасники — це далі ще студенти з першого покоління американців українського походження, промислових північносхідних або центральних стейтів і Канади, які виростали в атмосфері української мови вдома і належать принаймні до одної української організації, але збільшається постійно число студентів, які не входять у цю категорію. Серед них є, наприклад, молодий представник четвертого покоління американців українського походження з Флориди, професор мовознавства з Аркенсо, студентка з Австрії, українська громадська діячка з Північної Дакоти, молодий православний семінарист, що переселився з Арґентини до ЗСА, і вчителька мови з Пуерто Ріко.

Вік студентів простягається від 17 до 60 років, походять вони з 18-ох різних стейтів і 4-ох закордонних країн.

В додаток до нормальної програми Гарвардська Літня Школа Українознавства має широкий вибір позаклясних зайнять, включно з фільмами, виставками і доповідями про українське суспільство і культуру.

Сесія доповідей почалася 22-го червня мистецьким виступом і доповіддю про історію бандури Юліяна Китастого, керівника нюйоркської Школи гри на бандурі. Тиждень пізніше д-р Джеймс Мейс, співробітник УНІГУ, говорив на тему: „Великий Голод; стан дослідів". 6-го липня відкрилася в бібліотеці Лямонта місячна виставка Олега Стецика, мистця з Бостону. Наступного дня, 7-го липня, Андрій Нагаєвський, танцюрист та вчитель танку з Канади, говорив про свій досвід учня танку в Україні. Д-р Ізраїль Барталь, співробітник Гарвардського Центру Юдаїстики та УН ІГУ, доповідав на тему: „Жиди в Україні" 13-го липня. 20-го липня Людмила Демиденко буде говорити на тему: „Студентське життя в Києві в трицятих роках; особисті спомини". Л. Демиденко виступить також з доповіддю „Писанка, бачена інакше" (26-го липня).

В неділю по полудні, 25-го липня, Адріян Бриттан, скрипаль і професор музики Нотрдамського університету, гратиме вибрані твори української і світової клясики. Серія доповідей формально закінчиться 27-го липня обговоренням книжки „Поет як мітотворець; студія про символічне значення творчости Тараса Шевченка". Доповідь виголосить автор книжки, проф. Юрій Грабович.

Під час літньої сесії Адріян Стецик і Володимир Курило проводитимуть, як і на торічній сесії, лекції українського танку.

Всі додаткові імпрези влаштовує Фонд Катедри Українознавства. Вони безплатні і доступні для загальної публіки. За додатковими інформаціями слід звертатись до:

Special Events, The Harvard Ukrainian Research Institute, 1583 Massachusetts Ave., Cambridge, Mass. 02138, або телефонувати на число: (617) 495-4053.

Закінчення шкільного року



Світличка у Ню Йорку

Світличка при Союзі Українок Америки, 83-ій Відділ, 12-го червня ц.р. успішно закінчила навчання для наших наймолодших. Кульмінаційною точкою двохрічного навчання була ґрадуація, на якій учні дістали свої дипломи.

В світличку записують дітей від трьох років життя. Навчання відбувається щотижня по суботах у школі св. Юра в Ню Йорку. Світличку вміло провадить учителька з довголітнім досвідом Е.Вацик. В Світличці наші наймолодші мають нагоду познайомитись з новими українськими приятелями, навчатися української мови, українських традицій, звичаїв, пісень, віршів тощо.

Учні Світлички під час року відзначають різні свята як, наприклад, св. Миколая, Різдво, Шевченківське Свято, Великдень, День Матері, а також беруть участь в імпрезах зі старшими дітьми.

Управа 83-го Відділу СУА запрошує українських батьків зареєструвати своїх дітей від трьох років життя до Світлички. Новий шкільний рік розпочинається в суботу, 11-го вересня 1982 року.

Світличка є першим кроком української дитини в українській школі і в українському товаристві.

Оксана Базилевська

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ІВАН БАСАЛИҐА, член УНС Відд. 1-го ім. св. Андрія в Шамокіні, Па., помер 7-го червня 1982 року на 85-му році життя. Нар. 28-го липня 1896 року в Шамокіні, Па. Членом УНС став у 1915 році. Залишив у смутку дружину Анну і дві дочки Дороту і Катерину. Похорон відбувся 11-го червня 1982 року на цвинтарі Св. Марії в Маріон Гайтс, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Юрій Полиняк, секр.

МИКОЛА ПРАСІЦЬКИЙ, член УНС Відд. 153-го ім. Л. Мишуги у Філядельфії, Па., помер 7-го червня 1982 року на 85-му році життя. Нар. 1896 року у Виниці, Україна. Членом УНС став в 1950 році. Залишив у смутку сина Аватоля з дружиною Оленою і двох внуків. Похорон відбувся 12-го червня 1982 року на Укр. католицькому цвинтарі у Факс Чейзі, Філядельфія, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
І. Скіра, секр.

АЛЬБЕРТ ІВАН БЕКА, член УНС Відд. 102-го ім. свв. Петра і Павла в Клівленді, Огайо, помер 9-го червня 1982 року на 68-му році життя. Нар. 22-го серпня 1914 року в Клівленді, Огайо. Членом УНС став у 1944 році. Залишив у смутку дружину Катерину, дочку Івонну Глацгофер і сина Алберта, сім внуків і двох правнуків. Похорон відбувся на цвинтарі Святого Хреста у Клівленді, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!
Михайло Бобечко, секр.

АННА СМОЛИЛО, член УНС Відд. 102-го ім. свв. Петра і Павла в Клівленді Огайо, померла 11-го червня 1982 року на 89-му році життя. Нар. 3-го березня 1893 року. Членом УНС стала в 1929 році. Залишила в смутку дітей: Анну, Марію, Ольгу, Михайла і Едварда; дев'ять внуків і сімох правнуків. Похорон відбувся 15-го червня 1982 року на цвинтарі „Кальварія" в Клівленді, Огайо.

Вічна Їй Пам'ять!
Микола Бобечко, секр.

ОЛЬГА КРИВИЙ, член УНС Відд. 94-го ім. М. Шашкевича в Гемтремку, Міч., померла 12-го червня 1982 року на 71-му році життя. Нар. 22-го липня 1910-го року в Джерзі Сиґі, Н.Дж. Членом УНС стала в 1930 році. Залишила в смутку мужа Івана, дочку Цинтію Ла Ру і двох внуків. Похорон відбувся 16-го червня 1982 року на цвинтарі „Мт. Олівет" в Дітройті, Міч.

Вічна Їй Пам'ять!
Роман Татарський, секр.

МАРІЯ БАНДУРА, член УНС Відд. 16-го Т-ва „Просвіта" у Спрінґ Валлей, Н.Й., померла 13-го червня 1982 року на 92-му році життя. Нар. в Стасевій Волі, Зах. Україна. Членом УНС стала в 1918 році. Залишила в смутку дочку Олену; двох синів Юрія і Василя; 9 внуків і 15 правнуків. Похорон відбувся 16-го червня 1982 року на цвинтарі св. Антонія в Нанует, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!
Микола Москаль, секр.

ЙОСИФ МЕДВЕЦЬКИЙ, Член УНС Відд. 35-го Т-ва „Єдність" в Чикаго, Ілл., помер 3-го червня 1982 року на 59-му році життя. Нар. 1924 р. в Пробіжній, Україна. Членом УНС став у 1957 році. Залишив у смутку дружину Емілію, доньку Марту і сина Мирона з родинами. Похорон відбувся 5-го червня 1982 року на цвинтарі св. Миколая в Чикаго, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!
Управа.

ЙОСИФ КЛИСЯК, член УНС Відд. 147-го ім. св. Михаїла в Аллентавні, Па., помер 6-го червня 1982 року на 79-му році життя. Народився в Україні. Членом УНС став в 1960 році. Залишив у смутку дружину Ірену, дочку Беату Мец і внука Родґера. Похорон відбувся 8-го червня 1982 року на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Катерина Гуцайлюк, секр.

ВОЛОДИМИР БЛАСКО, член УНС Відд. 374-го ім. М. Грушевського в Бостоні, Масс. помер 17-го квітня 1982 року на 64-му році життя. Нар. в 1918 році в Бостоні, Масс. Членом УНС став в 1969 році. Залишив у смутку дружину Дженні, дітей Володимира, Павла і Донну. Похорон відбувся 20-го квітня 1982 року на Овк Ґров Семетері в Медфорді, Масс.

Вічна Йому Пам'ять!
В.Гетьманаський, секр.

МІЛДРЕД ПОТІС, член УНС Відд. 287-го Т-ва „Сини України" в Джерзі Сиґі, Н.Дж., померла 15-го квітня 1982 року на 70-му році життя. Нар. 1911 року в Карбондейл, Па. Членом УНС стала в 1936 році. Залишила в смутку синів Івана і Самуеля та дочку Лінду. Похорон відбувся 17-го квітня 1982 року на цвинтарі „Страдальна Мати" в Карбондейл, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
Б. Ясінський, секр.

ПЕТРО СМОРОДСЬКИЙ, член УНС Відд. 182 Т-ва „Українська Січ" в Кліфтоні Н. Дж., помер 1-го квітня 1982 року. Нар. 1891 року в Україні. Членом УНС став 1949 року. Залишив у смутку дружину Ольгу і сина Мирослава. Похорон відбувся 5-го квітня 1982 року на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Григорій Клименко, секр.

ПАВЛО ЛАЗОРКО, член УНС Відд. 170-го Т-ва „Укр. Січ" в Джерзі Сиґі, Н.Дж., помер на 73-му році життя. Нар. 1908 року в Україні. Членом УНС став в 1934 році. Залишив у смутку дружину Джені, три дочки, шість внуків, і двох правнуків. Похорон відбувся 30-го квітня 1982 року на цвинтарі в Ґрейт Медовс, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Володимир Білик, секр.

МИХАЙЛО КНЯЗЮК, член УНС Відд. 292 ім. св. Івана Хрестителя, в Дітройті, Міч., помер 26-го квітня 1982 року на 60-му році життя. Нар. 23-го жовтня 1921 року в Старих Богородчанах, Україна. Членом УНС став у 1951 році. Залишив у смутку дружину Анастазію, дочки Анну і Марію і дві сестри. Похорон відбувся 1-го травня 1982 року на цвинтарі „Ст. Гедвіґ" в Дірборн Гайтс, Міч.

Вічна Йому Пам'ять!
Стелля Федик, секр.

ІРВІН Р. СОРЕНЗЕН, член УНС Відд. 158-го ім. Б. Хмельницького в Бруклині, Н.Й., помер на 59-му році життя. Нар. 1922 року в Канфрі, Мінн. Членом УНС став в 1947 році. Залишив у смутку: дружину Марію; дітей Патрицію, Джойс, Керол, Сузен, Рассел; 10 внуків і трьох правнуків. Похорон відбувся 1-го червня 1982 року на цвинтарі в Милфорді, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Управа.

АННА ГОРБЕТ, член УНС Відд. 200-го Т-ва „Вільна Україна" в Озон Парку, Н.Й., померла 3-го червня 1982 року на 69-му році життя. Нар. 17-го липня 1914-го року в Ню Йорку, Н. Й. Членом УНС стала в 1964 році. Залишила в смутку мужа Івана; дочок Джеймс Ковасевич і Меланію Бреннон. Похорон відбувся на „Ст. Чарльс Семетері" в Озон Парку, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!
Іван Пригода, секр.

МИРОН ДУТКЕВИЧ, член УНС Відд. 292-го ім. св. Івана Хрестителя в Дітройті, Міч., помер 9-го червня 1982 року на 61-му році життя. Нар. в 1922 році в Бучачі, Зах. Україна. Членом УНС став в 1949 році. Залишив у смутку дружину Марію, синів Ярослава, Григорія і Івана та дочки Ірину і Віру, ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 12-го червня 1982 року на цвинтарі „Ст. Гедвіґ" в Дірборн Гайтс, Міч.

Вічна Йому Пам'ять!
Стелля Федик, секр.

РОЗАЛІЯ МАЗУР, член УНС Відд. 336-го Т-ва „Сокіл" в Клівленді, Огайо, померла 9-го червня 1982 року на 80-му році життя. Нар. в 1902 році в Лопушинцях, Зах. Україна. Членом УНС стала 1962 року. Залишила в смутку мужа Михайла, доньку Анну, сина Івана, шість внуків, п'ять правнуків та сестру Анну. Похорон відбувся 12-го червня 1982 р. на „Бруклин Гайтс Семетері" в Клівленді, Огайо.

Вічна Їй Пам'ять!
Володимир Стригун, секр.

Вступайте в члени УНСоюзу!